

MISEL OB NASTOPU ŠTUDENTOV IGRALSTVA

Študentje Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani so se pred kratkim predstavili* z odlomki iz Shakespearovih del, ki jih je izbral in z vezno besedo združil v nekako zaključeno celoto Jože Javoršek pod naslovom *Iz take smo snovi kot sanje*. Ti odlomki govorijo o naravi, ljubezni in smrti. Želja, pokazati samo nekaj izbranih elementov iz velikega Shakespearovega dela, premislek, po katerem je izbiralec iskal detajle po delih tega velikega umetnika, in kompozicija odlomkov služijo predvsem praktičnemu cilju.

Prireditelj je bila dober preizkus za igralce. Od njih ni terjala samo igralskega daru in znanja, marveč tudi smisel za recitacijo, improvizacijo in balet. Tako so bili igralci in režiser postavljeni pred zahtevne naloge, hkrati pa se jim je nudila lepa priložnost, da ob izvrstnih krajših tekstih vsaj na-kažejo, če že ne bi mogli izpričati svojih poustvarjalnih sposobnosti.

Čeprav je bilo očitno, da je vseh pet igralcev in režiser pokazalo precej zmožnosti in volje pri iskanju ustreznega izraza, so vseeno nekateri pojavi motili. Človeka niso vznemirjale toliko tiste stvari, ki gredo na račun mladosti in igralske neizkušenosti teh študentov, kakor one, ki so rezultat zgrešenih pogledov na igralski izraz. Predvsem me je motila izumetničenost, ki so jo igralci tu in tam pokazali. Izumetničenost nastopa v raznih oblikah in ima več škodljivih posledic. O njej se je že veliko pisalo in načelno jo vsi odklanjajo. V praksi je stvar nekoliko drugačna in težja. Marsikdo niti ne ve, s čim in kako bi jo nadomestil. Včasih se pokaže kot ponarejena govorica; v bistvu gre tukaj za izraz, ki ima veliko zunanjih okraskov, pretiranosti, globlje zveze med vsebino in glasovnim izrazom pa pogrešamo. Tako ponarejeni govor se naslaja že sam ob sebi, često postane kliše, skoraj zmerom pride tako daleč, da se morajo čustvene in miselne zahteve teksta podrediti kakemu subjektivnemu idealu govora. Čisto razumljivo je, da tak izraz hromi igralca in maliči delo, ki ga le-ta interpretira. Isti izvor imajo tudi preveč poudarjene kretnje telesa kakor tudi sladkobne ali pa kako drugače pretirane poteze na obrazu, ki nadomeščajo mimiko.

Poleg takih slabosti smo pa včasih videli in slišali posamezne detajle, ki so bili izraženi tako, kakor da bi jih njihovi tvorci izluščili naravnost iz življenja. Mislim, da morajo mladi predvsem tukaj iskati osnove za svojo rast in izpopolnjevanje. Resnično življenje je končno za igralca edino gradivo, treba ga je samo pravilno poustvariti, kakor pač zahtevata vsebina in stil teksta. Ta trditev se sklada tudi z znanimi mislimi o igralski umetnosti, ki jih je zapisal Shakespeare v *Hamletu*.

France Novak

* Javna predstava študentov Akademije za igralsko umetnost v Križankah, 13. januarja 1962.